

Visszhang

Vermes Ernő hetilapja

GAZDASÁGPOLITIKAI ÉS TÁRSADALMI UJSÁG

Sajtó-napon tárgyalta a gyulai kir. törvényszék a Magyar Alföld sajtóperereit

A Vermes—Marik sajtóperert elnapolták, Györgyössy Ivánt kétszer elítélték, Tábor József és Vermes Ernő békésen intézték el ügyeiket, valamint Pogány Ferenc és Tábor József is

Hatalmas bizonyítási indítvány és részbeni bizonyítás Szentes Károly főjegyző sajtóperében

Közel egy esztendeje, hogy Vermes Ernő megírta „Egy gyulai kisgazdavezér kálváriája” című politikai cikkét a „Délmagyarország” békéscsabai kiadásában és ennek nyomán valóságos perlavina indult el, mely a múlt hét végén érkezett el végső állomása, a törvényszéki főtárgyalás elé. Szombaton, április 23-án nagyarányú „sajtónap”-ot tartott a gyulai kir. törvényszék, melynek nem kevesebb mint tíz sajtóper szerepelt a műsorán. A törvényszék előbb dr. Kulitz Béla, majd dr. Juhász Imre elnöklete alatt tárgyalta ezeket a pereket, miután vitéz Láng Ernő, a büntetőtanács elnöke, vizsgálóbírói tevékenységet fejtett

ki ezekben és így nem vehetett részt a főtárgyaláson.

Először: Vermes contra dr. Marik

Elsőnek azt a sajtóperet tárgyalta a kir. törvényszék dr. Kulitz Béla törvényszéki bírő elnöklete alatt, amelyet Vermes Ernő indított a Magyar Alföld múlt évi július 29-iki számában megjelent és személyét súlyosan támadó cikk miatt. A tanácsban dr. Juhász Imre és dr. Pálffy István törvényszéki bírák foglaltak helyet. A cikkért dr. Marik Dénes ügyvéd, a Magyar Alföld politikai főmunkatársa vállalta a sajtójogi felelősséget.

A vádlott közérdekre és jogos magánérdekre hivatkozva kérte a cikkben foglaltakra a valóság bizonyítását, amit dr. Hraskó Gyula, a sértett Vermes Ernő jogi képviselője nem ellenzett és a maga részéről is messzemenő ellenbizonyítást hozott javaslatba.

A törvényszék hosszas tanácskozás után helyt adott úgy a bizonyítási, mint ellenbizonyítási kérelemnek és elrendelte a vád és védelem által bejelentett összes tanúk kihallgatását, ezzel a tárgyalást elnapolta.

Györgyössy Ivánt kétszer is elítélték

Második vádlottja a monstre sajtónapnak Györgyössy Iván volt,

aki ugyancsak a Magyar Alföldben írt cikket „Vermes Ernő új kisgazdapártot alapít — „bűdös paraszt” — alapon” címmel.

A vádlott újságíró is közérdekre és jogos magánérdekre hivatkozott és a valóság bizonyítását kérte, amire nézve a sértett képviselője ugyancsak terjedelmes ellenbizonyítási indítvánnyal felelt.

Feltűnően hosszú tanácskozás után a törvényszék *elutasította* a valóság bizonyítása iránti indítványokat, mert úgy találta, hogy *a cikk megírását sem közérdek, sem jogos magánérdek nem tette indokolttá.* Rövid perbeszéd után ítéletet hozott a törvényszék és

Györgyössy Ivánt sajtó útján elkövetett becsületsértés vétségében mondván ki bűnösnek, ezért 50 pengő pénzbüntetésre, nemfizetés esetén tiznap fogházra ítélte.

Elrendelte ezenkívül a kir. törvényszék, hogy az ítélet jogerőre emelkedés után egész terjedelmében a Magyar Alföldben közzetétel és a bűnügyi költségek viselésére is kötelezte a vádlottat.

A Mitlasovszky János orosházi szerkesztő terhére kitűzött rágalmazási per került volna most sorra, melyet Hézer Béla nyug. bankigazgató indított ellene. Ezt a főtárgyalást a vádlott szerkesztő betegsége folytán elnapolták és ezt követően *ismét Györgyössy Iván* ült a vádlottak padjára, hogy feleljen a bíróság előtt a „Vermes ur mellébeszél és perel” című cikkéért. Ez is úgy végződött, mint Györgyössy előző sajtópere. A bíróság itt is *elutasította a valóság bizonyítását*, teljesen azonos indokolással, mint az előző perben és

másodszor is tiznap elzárásra átváltoztatható 50 pengő pénzbüntetésre és az ítéletnek a Magyar Alföldben való közzétételére ítélte Györgyössy Iván vádlottat.

Ennek a pernek a tárgyalását már dr. Juhász Imre törvényszéki bíró vezette. Mindkét ítélet ellen a vádlott a bűnösség kimondása miatt, a főmagánvádló az eltérő minősítés miatt jelentett be fellegbezését.

Vermes—Tábor-ügyek — megszüntetéssel

Vermes Ernő következett ezután

a vádlottak sorában a „Visszhang” egyik „bikatói levele” miatt, melynek két kitételét Tábor József sértőnek találta magára nézve. Vermes Ernő elégtételt szolgáltatott ezért Tábor Józsefnek, ugyancsak Tábor is Vermesnek, — mert Tábor volt a következő vádlott — a Magyar Alföldnek azért a cikkéért, amelyben „a kitoloncolásra ítélt Vermes Ernő”-nek aposztrofálta a per sértettjét. Mindkét ügyben *megszüntette* az eljárást a bíróság.

Szentes Károly főjegyző a Magyar Alföld ellen

Az idő már 2 órára járván, dr. Juhász elnök félbeszakította a főtárgyalást és délután félnégyre tűzte ki folytatását. Ekkor került sorra az a sajtóper, amelyet *felhatalmazásra hivatalból üldözendő egyrendbeli rágalmazás és kétrendbeli becsületsértés* vétsége miatt Szentes Károly városi főjegyző feljelentésére indított a kir. ügyészség a Magyar Alföld ellen. Ezekért a cikkekért is Györgyössy Iván vállalta a felelősséget, Györgyössy védelmét dr. Csige Varga Antal ügyvéd látta el. A vádat dr. Szarvassy Imre kir. ügyész képviselte.

Az első cikk 1937. július 8-án jelent meg és

„Adalékok Gyula város történetéhez”

volt a címe, alcíme pedig „Szentes Károly főjegyző megfosztja a gyulai nyomdaipart sokezerpengős munkától.” A főmagánvádló képviselője az újságcikk címén és alcímén kívül csupán a következő mondatot inkriminálta: „Csunya játék folyt a munka odaitélésénél a Dürer nyomdával szemben”, míg a kir. ügyészség a cikk egész tartalmát tette vád tárgyává.

— A vádat megértettem, nem érzem bűnösnek magamat, — így kezdte vallomását a vádlott újságíró — a cikket közérdekből írtam, mert mindhárom gyulai nyomda és egy sereg gyulai nyomdász elesett az őket jogosan megillető keresettől.

— Hogy érti ezt, — csapott le rá a főtárgyalási elnök — jogosan az a kereset illeti meg a munkásokat, amiért megdolgoztak!

— A munka illetve őket meg jogosan.

— Ismeri ön a közszállítási szabályrendeletet?

— Igen.

Béke a „rózsalovag” körül

A következő vádlott Pogány Ferenc, a Békés fiatal munkatársa volt. Őt titulálták rózsalovagnak a városi ügyészválasztás izgalmas napjaiban, amire ő a Békésben éles nyílteri nyilatkozatban válaszolt. Ezért perelte be Tábor József, viszont Pogány két becsületsértési pert indított Tábor ellen. Mindhárom per *kölcsönös sajnálkozás* kifejezésével nyert jogerős és békés befejezést.

— A cikkéből arra kell következtetnem, hogy nem ismeri az 50,000 sz. rendeletet.

— A közszállítási szabályrendeletnél sokkal súlyosabb erkölcsi parancsot ismerek, — replikázott a vádlott — ma egy munka odaitélésénél nem szabad mellőzni egy város iparát. Hivatkozom a ceglédi példára, ahol helyi nyomda készítette a város monografiáját. Ezt kellett volna megtenni Gyulán is, itt három nyomda van.

Ezután a második újságcikkre tértek át. Ez a multévi július 22-én jelent meg

„A város ráfizet házinyomdájára”

címmel. Az ügyészség ennek a cikknek is egész tartalmát inkriminálta, míg a sértett csupán a következő mondatrészt: „... nyilván azt hiszi, hogy a csökönyösség elsőrendű városférfitulajdonság.”

Vádlott erre vonatkozólag is kijelentette, hogy ezt a cikket is közérdekből írta, a gyulai nyomdák foglalkoztatása érdekében.

A harmadik cikk a multévi október 3-án jelent meg és

„Szentes-ítik a gyulai ármentesítő társulatot???”

volt a címe. Arról szólt, hogy dr. Jantsovits Emil távozása után Szentes Károly akar beülni az ármentesítő alelnöki székébe. Ebből a cikkből úgy a sértett, mint a kir. ügyészség a következő részt inkriminálta:

„Tudjuk róla, hogy nincs koncepciója, nincs magasabb és szélesebb látóköre, életszemlélete és fogalma sincs arról, hogy hogyan kell egy megyeszékhelyi várost vezetni és annak fejlődési irányait megszabni. Meggyőződésünk, hogy a helyettes polgármester kitűnően megfelelt a birtoknyilvántartói ügykörben, kitűnően megfelelt

egy jelentősebb nagyközség főjegyzői székében, de hogy ő Gyula város életének irányítója legyen, ahhoz neki kevés a közigazgatási kulturája. A helyettes polgármester túllépte azokat a kereteket, amelyeket képességei megszabtak és ez súlyos szerencsétlensége ennek a városnak."

Györgyössy Iván vádlott mind-ezekre is azt állította, hogy közérdekből írta.

— Megismertem a város társadalmának felfogását az ugynevezett főjegyzőkérdésben — mondotta — száz és ezer ember felfogását tükrözteti vissza a cikkem. Lásza be a város, hogy itt végre rendet kell csinálni, mert ez a szerencsétlen város lecsuszik a megyeszékhelyi nívóról Szentek Károly ténykedései miatt.

Ilyen és ezekhez hasonló rész kijelentésekkel igyekezett a vádlott újságíró „kritikájának” jogosságát alátámasztani, majd azután áttértek a valóság bizonyításának kérdésére.

Dr. Csige Varga Antal ügyvéd terjesztette elő a valóság bizonyítása iránti indítványt. Az első cikkben foglaltakra vonatkozólag Tábor József, Nagy P. István, dr. Varga Gyula és dr. Scherer Ferenc tanukénti kihallgatását kérte. A második cikkre vonatkozólag nyomdatulajdonosokat, a vármegye és pénzügyigazgatóság vezetőit kívánta tanuként kihallgatni. A harmadik cikknél valóssággal tobzódott a védelem a tanuk benevezésében és alig akad olyan közéleti tényezője a megyeszékhelynek, akinek tanukénti kihallgatását ne indítványozta volna.

Dr. Sal István ügyvéd a sértett főjegyző képviselőtében nem ellenezte az első újságcikkre vonatkozólag a valóság bizonyítását, csupán az ügyben érdekelt Nagy

P. István és Tábor József kihallgatását kifogásolta, ellenben hozzájárult dr. Scherer Ferenc kihallgatásához, aki előtt Tábor a főjegyző személye elleni támadás megindítását beígérte. Ezenkívül különböző iratok beszerzését indítványozta. A leghatározottabban ellenezte azonban a második és harmadik cikkre vonatkozólag a valóság bizonyításának elrendelését.

Részleges bizonyítás!

A bíróság beható tanácskozás után a következő határozatot hirdette ki:

Az első cikkre vonatkozólag helyt ad úgy a védelem, mint a vád bizonyítási és ellenbizonyi-

tási indítványainak. A második cikkkel kapcsolatban csupán annak a ténynek a bizonyítását engedi meg, vajjon ráfizet-e a város a házinyomdára, vagy nem és erre nézve elrendelte Hegyi András számvevőszéki főtanácsos tanukénti kihallgatását. A harmadik cikkre vonatkozólag a valóság bizonyítása iránti indítványt teljes egészében elutasította.

Dr. Szarvassy Imre kir. ügyész és dr. Sal István, a sértett képviselője tudomásul vette a bíróság határozatát, míg dr. Csige Varga Antal védő semmisségi panaszt jelentett be ellene.

Dr. Juhász Imre elnök ezek után elnapolta a főtárgyalást.

Aranylakodalom a gyulai kastélyban

Bensőséges családi ünnepély színhelye volt csütörtökön a gyulai grófi kastély. Gróf Almásy Dénes v. b. t. t., Sarkad örökös ura ünnepelte házasságának ötvenedik évfordulóját fenkölt lelkü nevével, az igazi magyar nagyaszonnyok mintaképével, gróf Károlyi Gabriellával.

Az ötvenéves évforduló alkalmával az üdvözlő táviratok garmadában jutott kifejezésre a rokonok, jóbarátok és ismerősök szerencsekívánata és a legnagyobb meghatottsággal fogadta a jubiláló grófi pár a katolikus világ fejének, XI. Pius pápának áldást küldő táviratát.

De megható módon jutott kifejezésre Gyula város társadalmának üdvözlője is, amihez csatlakoztak Sarkadnak és a grófi uradalomhoz tartozó két községnek, Gyulavárinak és Kétegyháznak jókívánságai. Szerdán este az Erkel dalkör vonult fel lámpionokkal a gyulai kastély ablakai elé, ahol dr. Kovalszky Róbert karnagy vezényletével szebbnél-szebb magyar dalokat énekelve, adtak a jubiláló grófi párnak szerenádöt. Az ünnepeltek lejöttek a kastély udvarára, kedves szavakkal köszönték meg a dalosok figyelmét és megvendégelték a dalkör tagjait.

Csütörtökön reggel az anyateplomban volt hálaadó szentmise, majd 9 órakor dr. báró Apor Vilmos apátplébános a kastély kápolnájában celebrált szent-

misét, melynek keretében megál-dotta a jubiláló grófi házaspárt. Délben Gyulavári és Kétegyháza községek küldöttsége élén dr. Vangyel Endre főszolgabíró üdvözölte a közszeretben álló földesurat és díszes emlékiratot adott át gróf Almásy Dénesnek. Utána dr. Varga Gyula polgármester Gyula város közönsége nevében mondott meleg üdvözlő beszédet, amit a grófi pár látható meghatottsággal fogadott. Iskolás-gyermekek felvonulása fejezte be a nemes egyszerűséggel megtartott jubileumi ünnepélyt.

Hallotta? . . .

— hogy dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán nagymennyiségű természetbeni adományt juttatott a vármegyei szociális és jótékony intézményeknek.

— hogy nagy sikerrel zajlott le csütörtökön Gyulán a Békésvármegyei Általános Tanítóegyesület gyulai járáskörének közgyűlése.

— hogy dr. Deák Géza gyulai törvényszéki elnöki titkár kitüntetéssel tette le az egyesített ügyvédi és bírói vizsgát.

— hogy május elsejéig be kell fizetni az Eucharisztikus Kongresszus zárandókonvencionának 4.50 pengő részvételi díját, mert ellenkező esetben az utazás nem biztosítható a kongresszus résztvevői számára.

A békésmegyeiek Budapesten a

Metropoleban találkoznak

Rákóczi-ut 58.

Pompás új kávéháza, János-vitéz sörözője, gyönyörű télikertje a főváros látványossága. Olcsó, kényelmes szobák, előnyös penzióárak. Cigány: Farkas József. Jazz-tánc: Virány swingorchestra.

**Próbálja meg egyszer
Ön is
a METROPOLE-t**

Hargitai (Grósz) János nyilas-szervező vakmerő kirohanása

dr. báró Apor Vilmos gyulai
apátplébános ellen

Gyulán, a csendes Jozsefvárosban már hetek óta suttogják, hogy Hargitai (Grósz) János a németvárosi római katolikus iskola tanítója, házról-házra járva, a nyilaspártba való belépésre beszéli rá a szélsőséges mozgalmaktól távolálló, békés németvárosi polgárokat. A gyulai Németváros derék németajku polgárai kezdetől fogva hű magyarok voltak és emberemlékezet óta mindenkor hazafias gondolkodásukról és cselekedeteikről tettek tanubizonyosságot. Itt volt mindig a talaja a gyulai kiscsapatparti mozgalmaknak és ma is innen rekrutálódnak a kiscsapatvezetőemberei.

Grósz tanító — még akkor nem volt Hargitai a neve — már évekkel ezelőtt megpróbálkozott itt a politikai agitációval. Akkor a NEP érdekében fejtett ki lázas szervező tevékenységet, de kevés sikerrel. Később, a sorozatos kudarcok után, visszavonult a politikai tevékenységtől és ő maga is belátta, hogy a jó tanítónak nem a kortesdobogón, hanem az iskola katedráján van a helye. De a jobb belátás — ugylátszik — nem tartott nála sokáig. Ujabbán ő is bele-sodródott a nyilaskeresztes mozgalmakba és régi szokásához híven, itt is az agitátorok sorába lépett. Nem sok szerencsével operált ezen a téren sem, mert a józan németvárosiak legnagyobb része elutasította magától a buzgó nyilasapostolt és széltiliben-hosszában panaszták egymás között:

— Mit akar tőlünk az a Grósz tanító a nyilas párttal, amikor mi nem kérünk belőle!

Hargitai-Grósz János legújabb tevékenységének híre eljutott végre dr. báró Apor Vilmos apátplébánoshoz is és mélyszéges felháborodást váltott ki a finomlelkű, köztisztletben álló főpapból. Nyomban hívatta a tanítót, akit e szavakkal fogadott:

— Hallom, tanító ur belekeveredett ezekbe a nyilas-dolgokba?

A tanító meg sem próbálta a tagadást és kijelentette, hogy

igenis, ő szervezi a nyilaspárt gyulai csoportját.

Én pedig — felelte erre emelt hangon báró Apor plébános — mint katolikus tanítónak egyenesen megtiltom, hogy az Egyházzal szembenálló, felforgató forradalmat csináló mozgalomban bármilyen részt is vegyen!

Igy mondja el a történeteket szórul-szóra a felelősségrevont tanító abban a kirohanásban, melyet egy nyilas röpiratban intéz Gyula város közbecsülésben álló plébánosa ellen. Elmondja továbbá ebben az írásműben, hogy mit sem törődve a tilalommal, azt kérdezte hetikén a felháborodott Apor bárótól, hogy hol van arra törvény és rendelet, hogy őt a tanítást nem érintő egyéni meggyőződésétől eltilthassa. De a mindekivel szemben apostoli türelmű, végtelenül előzékeny és udvarias természetű főpapnál is betelt erre a pohár és visszautasítva a tanító példátlan magatartását, így szólt hozzá:

— Vegye tudomásul hogy — bár fellebbezhet felettes hatóságához — én minden befolyással és minden eszközzel azon leszek, hogy tanító urat eltávolíttassam állásából és hogy Gyuláról elkerüljön:

Majd amikor a beszélgetés végét ért és Hargitai-Grósz tanító bucsuzkodniszeretett volna, e szavakkal vágta el kísértetét:

— Ilyen emberrel kezet sem fogok!

Akik ismerik dr. báró Apor Vilmos természetét és modorát, tisztában vannak vele, hogy csak a legnagyobbfoku felháborodás válthatta ki belőle ezt a visszautasítást.

Gyula város közvéleménye a legnagyobb megütközéssel tárgyalja az esetet, Hargitai-Grósz tanító ellen pedig felettes ható-

Tavasza cipőt, harisnyát, mindenemű divatárut olcsón, nagy választékban a TANAI divatházában Gyulán. Merkúr bevásárlási helye.

sága megindította a fegyelmi eljárást. Vannak, akik tudni vélik, hogy a magáról ennyire megfélekezett tanító már le is mondott állásáról, ez a hír azonban eddig még nem nyert megerősítést.

KIRÁLY MOZGÓ

GYULA, Telefon: 182.

Április 30-án, szombaton
Botrány a turfon

Május 1, 2, 3-án,
ÖRÖK TITOK

Harsányi Lajos, Gárday Lajos,
Fedák Sári főszereplésével.

Előadások kezdete: vasár- és ünnepnap 2, negyed 5, háromnegyed 7 és 9 órakor, hétköznapokon negyed 5, háromnegyed 7 és 9 órakor.

Hallotta? . . .

— hogy ötvenezer ember részvételével hatalmas nagygyűlést tartott az elmúlt vasárnap Budapesten a Revíziós Liga, melyen Herczeg Ferenc beszéde után lángoló lelkesedéssel követelték a revíziót.

— hogy június 2-4. közt tartják meg az idei magyar könyvnapot, amikor az üzleteken kívül uccai sátrakban is fogják esti 7 óráig a könyveket árusítani.

— hogy a belügyminiszter Fenessy János rendőrfőfelügyelőt Békéscsabáról Jászberénybe helyezte át és helyébe vitéz Papp József rendőrfőfelügyelőt helyezte Szegedről Békéscsabára.

— hogy Orosházán is teljes vasárnapi munkaszünetet kívánnak a kereskedők.

— hogy Vitéz Ferenczy László gyulai csendőrszázadost május elseji hatállyal a debreceni csendőrkörületi parancsnoksághoz helyezték át, ahol a nyomozó osztálynak lesz a vezetője.

**Rendeljen nyomtatványt
a Leopold-nyomdában.**

ÉHEN AKART HALNI EGY BÉKÉSCSABAI MUNKÁSNŐ,

hogy házát és ingóságait a szombatista
gyülekezetre hagyhassa

A békéscsabai szombatisták gyülekezetének buzgó tagja volt Polgár Margit harmincéves munkásnő, akinek a Gyár ucca 13. sz. házában van lakása. Többnyire kézimunkavarrásból tartotta fenn magát, de gyógyszerészeti laboratóriumokban is szokott volt laboránsi munkát végezni. Polgár Margit rajongó hive volt a szombatista szektának és

rajongása idővel vallási tébollyá
fajult.

Husvét előtt minden ingóságát eladta a szerencsétlen teremtes, még az illemhely bódéjának deszkáit is értékesítette és az volt az elhatározása, hogy lakóházát, készpénzét és pénzzé nem tett ingóságait végrendeletileg ráhagyja a szombatista gyülekezetre.

Amikor ezt az elhatározását írásban is közölte a gyülekezettel, a szombatista gyülekezet ülést tartott és Danhauser prédikátor elnöklete alatt tanácskozni kezdett az örökség felett. A tanácskozás eredménye az volt, hogy az örökhagyó mai állapotában nem fogadja el az örökséget a gyülekezet, mert nem tartja az örökhagyó leányt beszámíthatónak.

Polgár Margit, amikor hírét vette ennek a határozatnak, azonnal kilépett a gyülekezet tagjai sorából és elkeseredésében éhségstrájkba fogott.

Ennek hírét gyorsan szétvitték a szomszédok és Danhauser prédikátor, aki az egzaltált leány

szomszédságában lakott, meglátogatta éhező hivat, hogy hóbotos szándékáról lebeszélje. Amikor minden rábeszélése hiábavalónak bizonyult, a prédikátor jelentést tett az esetről a rendőrkapitányság életvédelmi osztályán. A rendőrség felkérésére dr. Kultsár Sándor városi orvos megjelent a kopáló leány gyáruccai lakásán, ahol eirémítő látványban volt része.

A halálasztant nő ruhátlanul feküdt az ágyon és maga elé meredő szemmel nézett a levegőbe.

Az orvos kérdéseire nem válaszolt és minden erőszakkal dacolva, vonakodott bármiféle táplálékot is magához venni.

Donhauser prédikátor minden rábeszélőképességre volt szükség, hogy a szálamraméltó teremtest kétségbeesett elhatározásától eltérítsék. Most már ismét táplálkozik, de ezt csak azzal az ígérettel tudták elérni, hogy mielőtt testileg kellőképpen magához tér, Budapesten egy laboránsi állást szereznek neki, mert a rajongó Polgár Margitnak az a leghőbb vágya, hogy tagja lehessen a budapesti szombatosok gyülekezetének. Közben megindították az eljárást Polgár Margitnak gondnokság alá helyezése érdekében a békéscsabai árvaszéknél, hogy megfelelő gondnok kirendelésével megakadályozzák kicsiny vagyonkájának teljes eltékozlását.

Bíróság elé kerül egy magáról megféle- dzett csabai futballdrukker

Csunya botrány játszódott le a múltévi május 8-án a békéscsabai Törekvés sportegyesület futballpályáján, ahol a Békéscsabai MÁV játszott bajnokimérkőzést a Mezőtúri AC csapatával. Az izgalmas lefolyású mérkőzés során a csabai drukkerek a tribünön szóváltásba elegyedtek a nagy számban megjelent mezőtúri nézőkkel. A sérte-

getők közt volt Zelenyánszky György huszonhatéves békéscsabai szönyegszövődetulajdonos is, aki ugyancsak yaskos gorombaságokat röpitett a mezőtúriak felé. Zelenyánszkyt, aki láthatólag ittas állapotban volt, a közelében álló Vida Sándor katonai zenész figyelmeztette, hogy tartózkodjék a vendégek sértegetésétől, mire az

KULPIN
BÉKÉSCSABA *divatház*

ittas Zelenyánszky Vida ellen fordult és nemcsak őt illetve kvalifikálhatatlan sértésekkel, hanem sértően nyilatkozott a katonaságról is.

A rendőrség beavatkozása végett véget a botránynak és Zelenyánszky ellen megindult a büntető eljárás, Zelenyánszky ittasságával védekezett, ügyében a közeli napokban fogják a főtárgyalást megtartani a gyulai kir. törvényszék előtt.

Olcsó és jó szálloda Pesten a

METROPOLE,

a Rákóczi uton 150 kényelmes szoba 4 pengőtől, teljes penzióval 9 pengőtől. — Az étteremben szegedi Farkas Jóska muzsikál, a télikertben délután és este Virány jazz játszik a tánchoz. Hallgassa meg mindkét zenekart rádió. Adjon barátainak találkozót, hívja meg őket vacsorára a

METROPOLE-ba

Rendelje nyomtatványait
a LEOPOLD-nyomdában.

Kádár Zsóka és Ács József jazz-duo tánc!

minden este a Komló Grill-ben!

Molnár Imre orsz. képviselő, a költségvetés főelőadója, az 1938-39. évi deficitmentes költségvetésről

Most kerül a parlament plénuma elé az 1938—39. évi költségvetés, melyről többek közt a következő érdekes nyilatkozatot tette Molnár Imre orsz. képviselő, a költségvetés főelőadója:

— Mindenki tisztában van azal, hogy a kormány legnagyobb és legátfogóbb érdeme az, hogy 1935 óta most először sikerült deficitmentes költségvetést konstruálnia. Ez annál figyelemreméltóbb erőfeszítést követelt meg, mint hogy a nagy beruházási program szociális célkitűzéseitől függetlenül igen komoly tételek alimentálják a folyó évi költségvetés keretein belül is a szociális megelégedés elérését. Így például a belügyi tárcában igen komoly összegek szerepelnek a népegészségügy előmozdítására, az orvosi továbbképzés fejlesztésére, általában a falusi népesség emberi viszonyainak megjavítására.

— Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a körülményt sem, hogy a tavalyi költségvetéshez képest az ideit erősen nyomja a kiadási oldalon az év elején bevezetett illetményrendezés, amely az aktív közszolgálati alkalmazottaknál ötszázalékos, a nyugdíjasoknál pedig kétszázalékos plusz-kiadást jelent, nem is beszélve a családi pótlékok emeléséről és arról a merőben új tételekről, ami azáltal következett, hogy a kormányzat végre a hónapok óta nyúlt az előregedett mezőgazdasági munkásoknak és bevezette

a mezőgazdasági munkások öreg-ségi biztosítását, népszerű nevén, az úgynevezett parasztnyugdíjat.

— A deficitmentes költségvetés sikeres lebonyolításának természetesen az a szuppozíciója, hogy a gazdasági élet olyan keretek közt fog mozogni, amint ezt a bevételi előirányzat kontemplálja. Ez a bevételi irányzat azonban ugyancsak a kormányzat eddigi politikájának megfelelő bölcs óvatossággal készült és minden remény megvan arra, hogy gazdasági életünk egészen kivételes fellendülése fogja igazolni, sőt valószínűleg meg is javítani ennek a költségvetésnek egyenlegét. Ne felejtjük el ugyanis azt, hogy az ötéves terv nyomán évenként kétszázmillió pengő kerül most bele a gazdasági élet eleven vérkeringésébe. Miután pedig a kormányelnök kijelentéseiből jól tudjuk, hogy külföldről kizárólag és egyedül csak olyan nyersanyagot szerzünk be, amely idehaza nincs meg, ennek a hatalmas beruházási programnak összegei ugyyszólván teljes egészükben idehaza maradnak és a saját életünket táplálják.

Nyilatkozat. A Visszhang 1937. november 28-án megjelent I. évf. 8. számában közzétett „Levél a szerkesztőhöz” című cikknek Tábor József urra nézve sértő tényállításaiért bocsánatot kérek. Vermes Ernő.

Bánkyék bucsuhete

Egy hét óta szerepel Gyulán vitéz Bánky Róbert kamaraszintársulata a közönség legteljesebb megelégedése és — ami fő — eddig szokatlanul meleg érdeklődés mellett. Rég nem láttunk olyan szépen telt házakat Gyulán, mint amilyenekben Bánkyék rövid vendéjátéka alatt gyönyörködni részünk volt. Tagadhatatlan, hogy színház és közönség végre egymásra talált, amiben nagy része van annak a mindvégig magas művészi értékű produkciónak, mely Bánky társulatának előadásait jellemzi.

A kítűnően összeállított társulat és gondos műsor a legszebb emlékeket hagyja a gyulaiak lelkében. Maga a megnyitó előadás — Herczeg Ferenc diadalmas Kék rókája került színre — mintaszerű volt, melyhez méltóképpen illeszkedtek a hét folyamán színrekerült vígjátékok: Önágyasága két férje, Botrány a Savoyban és Dario Nicodemí magas irodalmi színvonalu Tökmagja. Csütörtökön a Fruskát, ezt a kítűnő amerikai vígjátékot mutatta be a társulat. A szereplők soraiból vitéz Bánky Róbert igazgatót, Orbán Violát, Szegedi Editet, Gálffy Marikát, Botond Máriát, Zilahy Pált, Ihász Lászlót, Homoky Pált, Horváth Ferencet kell a teljes elismerés szavaival megemléznünk, de őszinte dicséretet érdemel az egész kicsi együttes is szabatos és művészi produkcióiért.

Szombaton este Gerolamo Rovetta színműve a Becstelenek került színre és ez lesz a rövid szezon drámai eseménye. Vasárnap délután Rónaszéki kacagató vígjátéka, a Méltóságos csizmadia, este Barabás Pál Könnyű a férfiaknak című vígjátéka kerül bemutatásra, míg hétfőn este, a társulat bucsuestjén az Eucharisztikus Kongresszus alkalmi darabját, Eugén O' Neill nobeldíjas amerikai író Mindörökké című vallásos tárgyú színjátékát mutatja be diszeloadásban a kamaraszínház és az előadás tiszta bevételének felét a kongresszus céljaira ajánlotta fel Bánky igazgató.

A ruhabszerzés bizalom kérdése?

Akkor keresse fel **Tisch Ernő** ruhaüzletét!

Külön méret-osztály.

Békéscsaba: Szt.-István-tér 10.

Gyula: Városház-ucca 4.

Móra-muzeumot alapított

*Kotormány János, a nagy író
egykori altisztje*

Ő maga készítette el Móra Ferenc domborművének képmását

Négy évvel ezelőtt, amikor Móra Ferenc, a nagy író meghalt, szűkebb családján kívül egy ember gyászolta legmélyebben: az altisztje, Kotormány János.

Ez a lelkes, csupaszív ember, nem gondolva másra, mint gazdájára, Móra Ferencre, kegyeletből össze akarta gyűjteni azokat az értékeket és azokat a más számára értéktelennek látszó holmikat, amelyek a nagy író-tudós tulajdonában voltak.

Kotormány János még a szegedi Somogyi-könyvtárban kezdte el szolgálni „mindentudó” gazdáját, Móra Ferencet és amikor a magyar ősi kutató a szegedi múzeum élére került, magával vitte altisztjét, Jánost is.

A sok esztendő során, amelyeket együtt töltöttek, Móra valóságos titkárrá nevelte Kotormány Jánost, aki főaltiszt volt és a múzeum tótumfaktuma egyszemélyben. Móra Ferenc minden egyes ásatáskor magával vitte Kotormány Jánost, aki féltő gonddal figyelt minden egyes ásonyomra, nehogy a napszámosok durva szerszámaikkal „megsebezzen” a drága leleteket. Kotormány János hűségesen vigyázott a szegedi múzeum igazgatójára: nem egyszer, mint igazi titkár, minden utasítás nélkül eltanácsolta a tanácskérőket, ha úgy látta, hogy a sok munkában elfáradt a gazdája.

Amikor Móra Ferenc meghalt, az öreg János féltő szeretettel gyűjtögetni kezdte a Móra-relikviákat. Amihez csak valami köze volt a nagy tudós költőnek, bármi áron is, de megszerezte és az intézet alagsorában egy kis helyiséget „rekvirált”, amelyet Móra-muzeummá alakított.

Rengeteg megkezdett kézirat, félbeszakadt tárcsa, mindenféle tetefirkált papiros került a polcokra, vagy táblákra, amelyeket vigyázva

szegezett fel az öreg altiszt. Apró kis cserepek, amelyek a kun-sirokból kerültek elő, tele érthetetlen vésett írásokkal. Ott találhatók azok az apró pálcikák is, amelyeket a hűvös fák árnyékában faricskált Móra Ferenc, amíg a földmunkások nagy gonddal ástak a Duna-Tisza közén magyar őseleteket keresve.

Kotormány még volt elégedve az ő kis Móra-muzeumával, csak egy dolog hiányzott, valami szoborféle, mert *mindennap látni akarta az ő igazgatóját*. Nem várhatott arra, amíg a városi tanács elhatározza a pályázat kiírását, *maga fogott hozzá a szobor elkészítéséhez*. Először fából kezdte faragni, de ez semmiképpen sem sikerült, megcsuszott a bicska és bizony hetek, hónapok munkája egyszerre vált semmivé.

Igy fejlődött azután a tanulatlan és főleg a szobrászatban tanulatlan altiszt kezűgyessége és technikája. Ráeszmélt arra, hogy jobb lesz agyagból megmintázni a halhatatlan költőt. Az első művészi kritikusa Szalay József volt, aki megbámulta az ügyeskező magyar munkáját és megdicsérte az igyekvő Kotormány Jánost, aki az agyagplakettet kemencében kiégette. A dombormű azóta függ a szegedi múzeum alagsorában berendezett „Móra-muzeumban.”

Kotormány nem elégedett meg az eddigi eredményeivel, Budapestre utazott és Móra Ferenc öccsének, Móra László igazgatónak a lakására is eljárt abban a reményben, hogy talál néhány dolgot muzeuma számára. Nem is csalódott. Kapott néhány fényképet, levelet, apró gyerekkori emlékeket, amelyekkel gazdagította az alagsori kis szoba kincsesládát.

Most már megelégedett és megnyugodott Kotormány János, nyugodtan hal meg, mert nem vész el a sok érték, ami nagynevű gazdájának emlékét hirdeti.

Gyulai gabonapiac

Irányzat: szilárd.

Buza	— — —	19.80—20.00
Arpa	— — —	15.00—15.50
Tengeri	— — —	12.40—13.00
Zab	— — —	14.00—14.50

Gyulai sertés és baromfi piac

Sertés, nehéz	— — —	88—90
„ közép	— — —	80—82
„ könnyű	— — —	70—80
választott malac párja	— — —	26.00—36.00
6 hónapos süldő „	— — —	35.00—40.00
tyúk kgr.-ja	— — —	1.00
rántani való csirke	— — —	—
párja	— — —	1.50—2.50
kövér liba kgr.-ja	— — —	1.35
pulyka	— — —	— .90

Tavasza nagy mennyiségű Hamerli pécsi kesztyűk érkeztek, melyek minden színben és fazonban P 4.50, 4.90 árban kerülnek eladásra. Reklámkesztyűk már P 3.90-ért kaphatók a T A N A I divatházban Gyulán. Merkúr bevásárlási helye.

100

névjegy 2 pengő

(bármilyen alak és szöveggel)

Leopold-nyomda

Gyula.

„KÁRPÁTIA”

védjegyű kézimunka
**torontáli
szőnyeget**

kérjen. Ez biztosítja a
legjobb minőséget.

**Minden szaküzletben
kapható.**

HIRDETNI bárhol hirdethet,

de EREDMÉNYESEN

a VISSZHANG-ban hirdethet

Betöltik Békéscsaba városánál az üresedésben levő állásokat

Dr. vitéz Márki Barna Békés vármegye alispánja a Békéscsaba megyei városnál üresedésben levő és választás után betöltendő alábbi állásokra pályázatot hirdet:

1. Az állami rendszerű tizedik fizetési osztály illetményeinek élvezetével egybekötött és szerződéses alkalmazásban álló gazdasági tiszti, 2. egy XI. fiz. o. sorolt műszaki tiszti, 3. egy XI. fiz. o. sorolt pénztári tiszti, 4. kettő XI. fiz. o. sorolt adótiszti és 5. kettő XI. fiz. o. sorolt végrehajtói állásra.

A szabályszerűen felszerelt és felbélyegzett pályázati kérelmek Békés vármegye alispánjához címezve, Békéscsaba megyei város polgármesteri hivatalához 1938. évi május hó 10-ik napjának déli 12 órájáig nyújtandók be. A későn beérkező kérvényeket nem veszik figyelembe. A választást Békéscsaba város képviselőtestülete később kitűzendő időpontban ejti meg.

Tisztelettel értesitem Gyula város és környéke közönségét, hogy villanyerőre berendezett **késcs- és működőüzletemet**

ujra megnyitottam.

Raktáron tartok finom solingeni **acél-árut, ollót, borotvát, hajvágógépet, zsebkést** stb., ugyszintén minden e szakmába vágó **élesítést és javítást** jutányos árban vállalok. Tisztelettel

Sinkovics István

Novák-utca 7.

Hallotta? . . .

— hogy május 3-án, kedden nagyszabású légvédelmi gyakorlat lesz Gyulán, melyen repülőgép is részt fog venni. A gyakorlatba bekapcsolódnak a gyulai iparvállalatok és különböző egyesületek is. Hasonló gyakorlat lesz ezen a napon Békéscsaban is.

— hogy a békéscsabai büntető-járásbíróház hitelezési csalás vétsége miatt kétheti fogházra és háromévi hivatali és politikai jogvesztésre ítélte Lerner László békéscsabai kereskedőt, akinek az Andrassy-uton volt csemege üzlete. Az ítélet nem jogerős.

— hogy a Magyar Tüdőbeteg- és Gyógyintézeti Orvosok Egyesülete a békésvármegyei orvostovábbképző bizottsággal karöltve május 7-én és 8-án vándorgyűlést és orvostovábbképző tanfolyamot tart Békésszent-andráson. Dr. Petanovits-Petrányi Győző, dr. Gaskó Dezső, dr. Mészáros Gábor, dr. Gáli Géza, dr. Dobszay László és dr. Szerényi-Miatovits Iván lesznek előadói a tanfolyamnak, amelyen bemutatják a vármegyei mozgóambulanciás gépkocsit is.

VISSZHANG

Gazdaságpolitikai és társadalmi hetilap

Megjelenik minden vasárnap

Felelős szerkesztő és kiadó:

VERMES ERNŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BÉKÉSCSABÁN, Andrassy-ut 7.

Engel Hirlapiroda. Tel. 253.

GYULÁN, Vad-ucca 3. Tel. 31.

Előfizetési díj egy évre 5 pengő.

Hatóságoknak, vállalatoknak, pénzintézeteknek mellékkiadványokkal együtt 30 pengő.

Hirdetések hasábmillimétersoronként 10 f.

Nyomatott Leopold Sándor nyomdájában Gyulán.

Békésmegyei Kereskedelmi Bank R.T.

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank leányintézete

Telefon:
43 és 82 szám.

Békéscsaba,

Sürgőnycim:
Commerz, Bcsaba

Szent István-tér 3.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

A FUTURA főbizományosa. Mindennemű termények vétele, eladása.

Érdekkörébe tartozik a

Mezőgazdasági Közraktárak R. T.

1000 vagon befogadóképességű raktárházaival

Telefon 215.

Békéscsaba, Andrassy-ut 54.

Telefon 215.

Közraktári jegyek kibocsátása, ezekre lombardkölcsonők folyósítása.

Közelésében áll a

Má v. Hivatalos Menetjegyiroda.